

NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

14 nye
borgerinitiativer

Døren er åben ...
for erhvervslivet

Sådan har
andre gjort

7 gode råd

Hvad kan man
bruge de 13 danske
MEP'ere til?

**Sådan får du
indflydelse på EU**

Indhold

5 Syv gode råd

Sådan har andre gjort:

6 ACTA-sagen

7 Stop for abort

8 Grønlandske fangere

9 Lægemedelsag

10 13 danske MEP'er

12 Døren åbnes for erhvervslivet

13 EU - demokratisk set

14 Skovmands Notater

14 MEP Morten Lykkegaard

15 Skaf 999.999 underskrifter

16 Jordbæravleren i Det hemmelige udvalg

Leder:

Hovedet mod muren

DET ER AFGØRENDE for udviklingen af et moderne EU, at vi som borgere oplever, vi kan få indflydelse på beslutningerne i Bruxelles.

Det er helt sikkert vanskeligt for enkeltpersoner at trænge igennem – især i sidste fase, når beslutninger er truffet. Bagsiden fortæller om jordbæravleren fra Sønderjylland, der fik foretræde for et ”klageudvalg” i Parlamentet, men alligevel blev afvist til sidst.

Men vi er ikke bare enkeltpersoner. Danmark er et organisationssamfund frem for noget, og det er formentlig få af dette blads læsere, der ikke er medlem af et pænt antal organisationer. Organisationer repræsenterer, men de er også med til at skærpe krav og problemstillinger, så de får større vægt.

Og i dag er en stor del af dem repræsenteret i Bruxelles.

DET ER ALT ANDET END NEMT at få indflydelse gennem de mange strukturer, der karakteriserer det moderne samfund. Det gælder på nationalt plan, og det gælder på europæisk niveau. Det er bare sværere, når vi skal gøre vore synspunkter gældende blandt 500 millioner, og ikke bare 5 millioner.

Til gengæld har vi i Danmark en tradition for ret effektive organisationer, der kan være tidligt ude, mens det stadig er muligt at påvirke.

ET AF PROBLEMERNE i EU's konstruktion er, at nogle af de mest indflydelsesrige organisationer i Bruxelles er lobbyorganisationer, der repræsenterer det store erhvervsliv, mens f.eks. forbrugerorganisationer og faglige organisationer står svagt.

Vi er godt på vej mod et korporativt demokrati i EU – hvor ”korporativt” betyder, at både erhvervslivets og borgernes organisationer spiller en central rolle for at kanalisere de enkeltes krav til det fælles samfund, og at embedsmænd og parlamentarikere forventer at blive opdateret løbende af organisationsfolk og lobbyister.

En af de ting, man kunne kræve af den danske europaminister og af de 13 danske EU-parlamentarikere, ville være: Sørg for større lighed i den måde, organisationerne er repræsenteret på i Bruxelles. Lad alle organisationer få et tilskud på et bestemt beløb pr. medlem, så den forbrugerorganisation, der repræsenterer millioner, får et tilskud, der kan mærkes – til forskel fra den big business organisation, hvis medlemmer kan tælles på én hånd.

DETTE NUMMER AF NOTAT er på sin vis vældig optimistisk: Som det hedder i de syv gode råd på side 5: Overvej at stifte en forening. Hav et klart budskab. Hold dig til sandheden. Underforstået: Så skal det nok gå alt sammen.

Så enkelt er det naturligvis ikke.

Men det er afgørende at prøve. Og som nogle af fortællingerne i dette nummer af NOTAT fortæller: Hvis man løber hovedet mod en mur er det ikke altid, det er muren, der holder. *oaa.*

Næste nummer af NOTAT har fået arbejdstitlen ”Hvad vil briterne i EU?”. Udgangspunktet er Camerons løfte om en folkeafstemning om fem år (hvis han bliver genvalgt). Vi ser på reaktioner i Storbritannien, på Kontinentet og i Danmark.

Forsidebilledet:

Forsøg på påvirkning: Installation foran EU-Parlamentet i Bruxelles, som led i den polske by Katowices forsøg på at blive europæisk kulturhovedstad 2016.

Kunstner: Agatha Norek. Foto: Ki Saenger.

EU-kvarteret i Bruxelles er en by i byen, hvor alle forsøger at påvirke alle.

Hvordan får man indflydelse på EU?

Hvordan kan man som borger blive hørt, når man blot er én ud af 500 mio. EU-borgere?
Det handler om rettidighed, penge og organisation.

ANALYSE

AF MARTIN MOGENSEN

Har du argumenterne i orden, er formlen enkel, og den består af to tommelfingerregler: Jo tidligere i processen, man påvirker et emne, desto mere indflydelse kan man få. Og jo flere ressourcer i form af tid, penge og legitimitet desto højere kan man råbe, og desto flere ører vil lytte til dig.

Når lovgivningen én gang er formuleret, står der interesser bag hver eneste sætning, og lovgivningen bliver mere og mere fastlåst for hver behandling – i udvalg, i Parlamentet, i Rådet. Jo tidligere man er ude, jo større påvirkning kan man få på de forslag, som senere kan blive til lovgivning.

Derfor forsøger lobbyister og interesseorganisationer at øve indflydelse på EU-systemet igennem flere kanaler og på flere stadier af lovgivningsprocessen. Og det samme skal du.

Dine tre kasketter

For almindelige borgere er det afgørende, hvor stor en indsats, der kræves. Derfor modellen på næste side, som grundlæggende siger tre ting:

Du kan optræde som borger, f.eks. ved valg til EU-Parlamentet. Det giver en vis indflydelse.

Du kan forsøge at påvirke en organisation, du er medlem af. Det giver bedre muligheder for at kunne påvirke med den ekspertise og de ressourcer, der

skal til. Din fagforening har formentlig en EU-ekspert. Det samme gælder din brancheforening, hvis du er selvstændig erhvervsdrivende.

Hvis du er medlem af en miljøorganisation har de helt sikkert en person, der følger med i EU-regler. Selv den sportsklub, du måske er medlem af, har på organisationsniveau en EU-ekspertise.

” Kommissionen inviterer f.eks. organisationer og foreninger, der har opnået en vis status, ind til offentlige høringer, når de går i gang med at udarbejde nye lovforslag.

Kan du få en organisation til at føre din sag, er du allerede langt. Men skal man have virkelig indflydelse i EU, er man nødt til at have organisationer fra flere lande bag sig.

Krydsets magt

Som almindelig borger starter påvirkningen af EU i stemmeboksen på valgdagen. Dels når man stemmer om, hvem der skal danne regering, dels når man hvert femte år får mulighed for at sammensætte det danske hold af EU-parlamentarikere.

For hver stemme afgivet vil vægten i Parlamentets plenarsal veje tungere til den ene eller anden politiske side. Derfor er den enkeltes stemmeafgivelse første skridt på vejen mod at præge den europæiske politik i EU i den retning, man ønsker.

Nogle mærkesager er bundet op på de store politiske skillelinjer i EU mellem ”Rød blok” og ”Blå blok”, andre hænger sammen med, om man er EU-skeptisk eller EU-positiv.

Afhængig af din mærkesag kan det gøre en stor forskel om din EU-parlamentariker arbejder for eller imod din mærkesag i EU-Parlamentet.

Borgerinitiativ

Med Lissabon-traktaten (2009) blev det muligt for EU's borgere at opfordre Europa-Kommissionen til at stille et bestemt lovforslag via ”Borgerinitiativet”.

Borgerinitiativet kræver, at 1 mio. EU-borgere fra en fjerdedel af EU's medlemslande underskriver et forslag, som herefter sendes til Kommissionen. Underskrifterne forpligter ikke Kommissionen til noget.

Omvendt kan det være svært for Kommissionen at ignorere et sådant initiativ. (Mere om borgerinitiativet side 15)

” Underrigsministeriet har nedsat 32 EU-specialudvalg... Her bliver større organisationer og foreninger inviteret ind.

Store organisationer inviteres med af EU

En anden vej at gå kunne være at samle sig i en organisation. Jo flere mennesker man står samlet om en sag, desto lettere kan man komme til orde i systemet.

...fortsættes næste side

...fortsat

Mange organisationer er allerede repræsenteret i EU og har kontorer i Bruxelles.

Blandt de større og mere indflydelsesrige organisationer er bl.a. både fagforeninger, branche- og industriforeninger, kommunale og regionale myndigheder og kendte interesseorganisationer som eksempelvis Greenpeace.

Når man først har organiseret sig i større, tværnationale sammenslutninger er EU-systemet mere lydhør over for den ekspertise og viden, man repræsenterer. Man har en form for legitimitet.

Kommissionen inviterer f.eks. organisationer og foreninger, der har opnået en vis status, ind til offentlige høringer, når de går i gang med at udarbejde nye lovforslag.

Derudover kan man blive inviteret ind i EU-Parlamentet, hvor man kan indgå i deres udvalgsarbejde og levere viden og ekspertise til EU-parlamentarikerne.

Det kræver meget tid og mange ressourcer at opnå indflydelse igennem en organisation, men når du først har markeret dig og fundet fodfæste i EU-systemet, vil du have mulighed for at fremme dine mærkesager og påvirke resultaterne af EU's lovgivning.

Faste pladser

Nogle af de større organisationer har en fast plads i EU-systemet. Ud over Kommissionens offentlige høringer har EU nemlig oprettet to faste høringsorganer, som er blevet en del af systemet: Alle forslag fra Kommissionen bliver sendt til høring i henholdsvis Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU).

Jo tidligere i processen, man påvirker et emne, desto mere indflydelse kan man få.

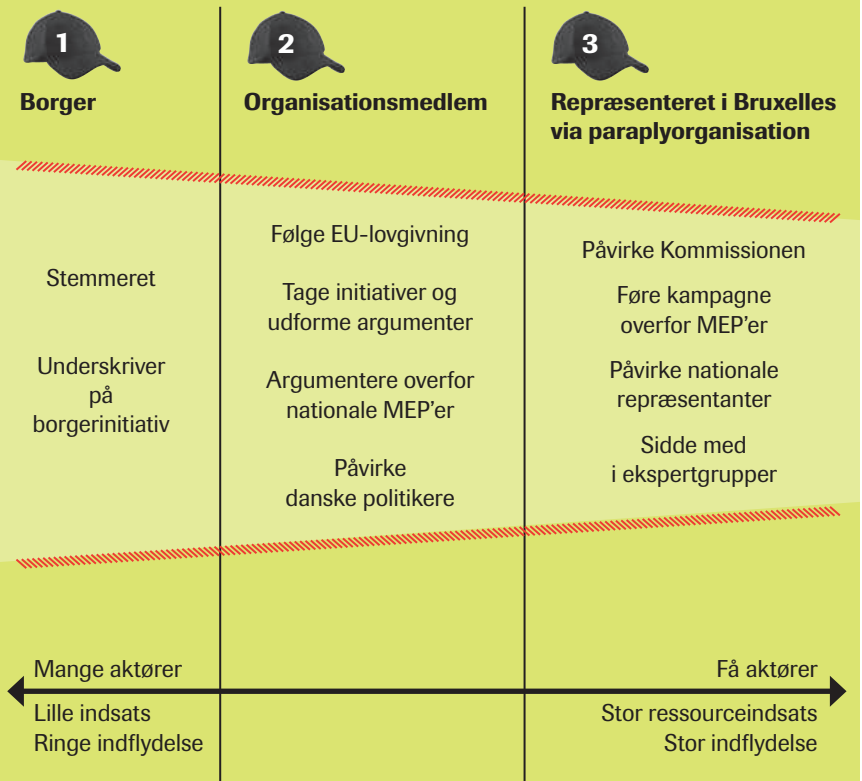
I Det Økonomiske og Sociale Udvalg sidder der store danske organisationer som Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening, LO, Forbrugerrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Landbrugsrådet.

I Regionsudvalget sidder Kommunernes Landsforening og Danske Regioner.

... eller du kan gå via det danske system

Nogle organisationer og eksperter får muligheden for at komme til orde, når Folketinget behandler europæisk lovgivning.

TRE KASKETTER FOR INDFLYDELSE

Skal man have indflydelse i EU, kan man stemme som alle andre borgere. Det er kasket nr. 1. Men skal man videre med en bestemt sag, skal man have sin organisation med sig (kasket nr. 2).

Skal man have præcis indflydelse, er det ofte nødvendigt at gå gennem tværnationale NGO'er, der har specialister siddende i Bruxelles. Så er man på vej ind i "nord-demokratiet" og får kasket nr. 3.

I Folketinget er det Europaudvalgets 29 medlemmer, der giver mandat til de danske ministre, når de tager til møder i EU's Ministerråd. Før det, inviterer udvalget til tider til ekspertmøder og høringer, hvor man har mulighed for at fremlægge sin sag, hvis udvalget finder det relevant.

Den danske regering har også en række andre formelle fora, hvor de enkelte styrelser, ministerier, men også større interesseorganisationer har mulighed for at debattere EU's lovforslag.

Udenrigsministeriet har nedsat 32 EU-specialudvalg, der behandler alle områder af den europæiske politik. Her bliver større organisationer og foreninger inviteret ind til at komme med deres inputs til den officielle danske holdning.

Det betyder f.eks., at Greenpeace og Landbrug og Fødevarer bliver inviteret ind i de relevante specialudvalg, når Danmarks holdning til energi- og klimapolitikken skal fastlægges inden møderne i Bruxelles.

Men selvom det er nærliggende at lægge vejen omkring Christiansborg, er det ikke altid den bedste vej at gå, hvis man vil forsøge at påvirke europæiske sager.

Den danske holdning til en sag har typisk været til høring blandt interesseorganisationerne på et meget tidligt tidspunkt, så alle positioner for længst er fastlagt.

Det er netop derfor, de fleste store interesseorganisationer og internationale lobbyvirksomheder har deres kontorer så tæt på EU-institutionernes bygninger som muligt:

Hvis man gerne vil have størst mulig indflydelse, handler det om at være med fra starten og følge op så tæt på EU's mange politikere og embedsmænd som muligt. ♦

Martin Mogensen er cand.scient.pol med speciale i EU og EU-Parlamentet. Tidligere ansat på KL's EU-kontor i Bruxelles.

gode råd til dig,
der har en sag

Sådan påvirker du EU!

AF ANDREAS MARCKMANN ANDREASSEN
OG FILIP SCHWARTZ KIRKEGAARD

Her er syv gode råd uddraget af de mange historier om at få indflydelse i EU, vi efterhånden har haft fingre i, heriblandt de fire, der følger på de næste sider og på bagsiden.

1. PÅVIRK BESLUTNINGSTAGERE TÆT PÅ

Overvej, om du f.eks. kan gå via en lokal politiker for at få indflydelse.

2. OVERVEJ AT STIFTE EN FORENING

Hvis I er få, så overvej at få større vægt ved at blive en organisation. Få formaliserede beslutningsgange og kig efter allierede rundt omkring i landet. Er der måske en forening, der allerede kan varetage jeres interesser?

” Prøv at påvirke dem, der er inden for rækkevidde – politikere eller presse. Vær realistisk og læg en strategi, der er langvarig. Der er ingen nemme løsninger.

Ole Ørum, projektleder for de grønlandske sælfangere

3. HAV ET KLART BUDSKAB

Jo mere indviklet, dit budskab er, jo sværere bliver det at føre kampagne på, især hvis I ikke har en bugnende pengekasse.

4. HOLD DIG TIL SANDHEDEN

Falske oplysninger vil blive opdaget.

” Det var vigtigt for os, at vi ikke lukkede alt muligt ud, der ikke passede. Vi ville miste troværdighed, og så ville vi ikke kunne påvirke medier og politikere.

Henrik Chulu,
talsmand for StopActa.nu

” Det hjælper at lægge et vedholdende pres. De, der plager, vinder altid.

Margrete Auken, MEP for SF

5. VÆR STÆDIG

Bliv ved med at forsøge at få hul igennem, forsøge forskellige indgange, og vend tilbage, hvis du ikke får svar.

6. FIND UD AF HVOR MAGTEN LIGGER

Er det f.eks. spild af tid at kontakte Europa-Parlamentet, fordi de ikke har indflydelse på emnet?

7. KAN I FINDE FÆLLES FODSLAG I EU?

Har du meningsfæller andre steder i EU, så slut jer sammen, så står I stærkere over for EU-institutionerne.

Andreas Marckmann Andreassen er freelancejournalist og forfatter til "Håndbog i EU for journalister".

Filip Schwartz Kirkegaard er redaktør på Sjælland EU Nyt.

SÅDAN HAR ANDRE GJORT – tre eksempler

AF ANDREAS MARCKMANN ANDREASSEN
OG FILIP SCHWARTZ KIRKEGAARD

NOTAT har set på tre konkrete eksempler på folk, der har forsøgt at få indflydelse i EU. Nogle er lykkedes, andre søger stadig efter den rigtige dør.

FOTO: FAHEEM HUSSAIN.

Henrik Chulu under ACTA-demonstration på Israels plads i København 25. februar 2012.

et mål om, at man skal skaffe opmærksomhed. Vi ville mere. Vi havde det mål, at Europa-Parlamentet skulle stemme nej», siger Henrik Chulu.

Det lykkedes.

De to aktivister drøfter, hvordan de bedst kan få kampagnen til at ramme plet. »Vi tænkte, at hvis vi kunne regne med kun at have folks opmærksomhed i fem minutter, så ville det have meget større vægt, hvis de ringede, end hvis de kopierede en mail, som de så sendte«, siger Henrik Chulu.

” I Danmark foregår der en masse lovgivningsarbejde, men i det store perspektiv er det EU, vi skal fokusere på.

Henrik Chulu

Bombardement væltede traktat

1

ACTA-sagen gav succes med spam-lignende e-mail- og telefonkampagne – men ikke uden problemer.

Bevæbnet med øl og pizza sætter to unge mænd sig til tastaturet for at starte en kampagne.

Henrik Chulu skriver teksten, Christian Pantou programmerer.

På få timer har de bygget en kampagne-hjemmeside under tænketanken Bit-bureauet. I det øjeblik er de en del af en ustruktureret, men effektiv europæisk kampagne, der på et halvt år vælter den omstridte ACTA-aftale ved at bombardere EU-parlamentarikerne med argumenter og masser af mails.

ACTA er en international traktat, som EU-toppen har undertegnet i januar 2012, og som senere skal godkendes i Parlament og Råd og i de enkelte medlemslande. Den har til formål at bekæmpe kopivarer af f.eks. Wegner-stole og medicin, men de to mænd er utilfredse med, at den også skal stoppe kopier af digital musik og film.

Aftalen fastholder ophavsretssystemet, som de vil reformere. Derfor skal den stoppes.

»Mange politiske kampagner sætter

De to netaktivister forventer kun lille, dansk opbakning til deres kampagne. Det viser sig, at de tager fejl. Rigtig mange følger deres opfordring til at ringe til politikerne, og mange sender også mails. I Aalborg arrangerer fire unge nordjyder en demonstration mod ACTA, og interesseorganisationer støtter projektet. En fælles kampagne stables på benene på StopActa.nu. Henrik Chulu fungerer som talsmand.

»Det var en vanskelig rolle, for jeg talte ikke på vegne af en organisation, men på vegne af en sag. Jeg tog rollen på mig, fordi hvis jeg ikke gjorde det, så var der sikkert en, der vidste mindre om det end jeg«.

Der var ingen storstilet plan på europæisk niveau, men aktivisterne delte viden og tricks med hinanden.

»Med internettet kan du meget nemmere finde dine interessefæller end dengang, du skulle kommunikere via læserbreve. Der er en masse latente fællesskaber, blandt andet politiske, som internettet kan aktivere«, siger Henrik Chulu.

Bendt Bendtsens reaktion

Kampagnen mod ACTA virker. Eksempelvis genovervejer Europa-parlamentsmedlem Bendt Bendtsen sin stilling og beder Europa-Kommissionen om en analyse af konsekvenserne.

»Der kom mange henvendelser, og når en sag udvikler sig, og der kommer nye informationer, så skal man naturligvis tage dem med i overvejelserne«, siger Bendt Bendtsen.

Han ender alligevel med at stemme ja, fordi han er uenig i kritikken. Men alle mails om ACTA får nu et langt autosvar, hvor Bendtsen forklarer sin stilling.

» Vi havde det mål, at Europa-Parlamentet skulle stemme nej.

Henrik Chulu

»Jeg oplevede, at mange af de, der havde skrevet under på en spam-mail med standardindhold, var helt enige i min stillingtagen. De var bare faldet over noget på nettet«, siger Bendtsen.

Han synes, lignende kampagner kan være fine, men han foretrækker personlige henvendelser frem for kopierede er-

klæringer, siger han til NOTAT. Og så skal organisationerne holde sig til sandheden, hvilket Bendtsen ikke mener, de altid gjorde under ACTA-stormen.

Pas på spam

Mange EU-parlamentarikere, og ikke mindst deres assistenter, var dog irriterede over de mange henvendelser, der fyldte indbakkerne, og fik telefonerne til at gløde.

»Jeg synes altid, at det er irriterende«, siger SF's Margrete Auken. »Det er rigtig godt med dem, der laver gode aktioner og demonstrationer, men jeg synes ikke, at det er godt med spam«.

Henrik Chulu forklarer selv, at han aldrig ville benytte sig af en kampagne, hvor borgere overdynger politikerne med henvendelser, hvis det var en sag, der var »mere blød og til at forhandle om«. Det ville ødelægge forholdet til politikerne.

»Vi valgte kun den strategi, fordi det var så kritisk at få EU-Parlamentet til at stemme nej«, siger han.

Parlamentarikerne bliver ikke bare presset af aktivisterne, men også af EU-Kommissionen, der understreger igen og igen, at ACTA lever op til alle gældende EU-regler.

Det bliver aktivisterne, der vinder slaget om parlamentariskernes gunst. Først begynder Parlamentets udvalg at sige nej til ACTA, og da aftalen til sidst er til afstemning i juli 2012, bliver nej'et endeligt.

Støtte fra de anerkendte

I dag tror Henrik Chulu, at det hjalp, at det ikke blot var borgere, der var utilfredse med ACTA, men også anerkendte organisationer som Amnesty.

Desuden hjalp det, at mange organisationer, der ikke selv havde økonomisk interesse i et nej til ACTA, gik imod, vurderer han.

For Bitbureauet var ACTA-sagen en øjenåbner for, hvordan de kunne påvirke EU-politikerne.

»Vi har fundet ud af, at det er der-nede, vi skal have fokus, hvis vi vil have indflydelse. I Danmark foregår der en masse lovgivningsarbejde, men i det store perspektiv er det EU, vi skal fokusere på«, siger Henrik Chulu.

»Jeg tror også, at det er første gang, at en masse unge mennesker har interesseret sig for, hvad der skete nede i EU. Det skal man ikke kimse ad. Men jeg ved ikke, om det har en varig effekt«. ♦

Ellen Højlund Wibe.

2

EU skal stoppe abort

Kristne aktivister i 20 lande slår sig sammen

Fri abort skal forbydes, og det skal EU sørge for. Sådan lyder det fra den lille danske forening Retten til Liv, som har slået sig sammen med politiske fæller i 20 EU-lande for at samle underskrifter.

Hvis de kan indsamle en million un-

derskrifter fra syv lande – og et bestemt antal fra hvert land – kan de tvinge et emne på Europa-Kommissionens dagsorden. Retten til Liv mener, EU skal gribe ind, fordi det ufødte barns menneskeret-tigheder bliver krænket ved fri abort.

»Det hele startede sådan set ude af mine hænder, i Bruxelles«, fortæller Ellen Højlund Wibe, der er landssekretær i Retten for Liv. Hun blev kontaktet af en lille gruppe initiativtagere fra bl.a. Polen og Italien.

»Jeg kendte ærligt talt ikke noget til borgerinitiativet, men vi fandt hurtigt ud af, at det var vigtigt at være med her«. I marts sidste år mødtes over 120 personer fra 21 EU-lande i Bruxelles. Ellen Højlund Wibe var den eneste fra Danmark. Hun gik derfra med en klar besked: Indsaml 9.570 underskrifter i Danmark på et år, efter startskuddet lyder.

For tre uger siden skød Retten til Liv kampagnen i gang. De kom i medierne og fik 800 underskrifter på de første fire dage.

Ellen Højlund Wibe mener, det har været en klar fordel, at der sidder en lille gruppe initiativtagere, hvoraf flere er medlemmer af Europa-Parlamentet.

»Vi har haft nogle koordinatore, der fandt ud af alle de lavpraktiske ting«.

fortsættes næste side...

Men det har også været udfordrende, fordi alle er afhængige af, at de få i midten har styr på tingene. Selvom initiativet blev EU-godkendt i juni, er startskuddet fra initiativtagerne først kommet efter jul. Det betyder, at landene kun har et halvt år til at indsamle en million underskrifter.

»Problemet var nok, at initiativtagerne ikke inden det hele blev sat i værk fik styr på apparatet bag, f.eks. hjemmesiden. Jeg havde lidt dårlig samvittighed over ikke at komme i gang, men det viste sig, at sådan var det i mange lande. Vi ventede«.

»Jeg kendte ærligt talt ikke noget til borgerinitiativet, men vi fandt hurtigt ud af, at det var vigtigt at være med her«.

Lavpraktisk har Retten til Liv kommunikeret med EU-partnerne på en mail-liste. De har mødtes to gange siden startmødet. Endnu en gang i Bruxelles og en gang i Rom. Her har de blandt andet afholdt workshop i, hvordan man spreder kampagnen på sociale medier.

Ellen Højlund Wibe tror på, Retten til Liv får indsamlet de knap 10.000 danske navne. De samler både ind på nettet og i gaderne, ligesom de planlægger at besøge en kristen påskelejr og bruge deres kristne netværk.

»Jeg er ikke i tvivl om, de findes, men udfordringen er at nå ud til dem. Det kan jo være, vi runder 4000, og så kan det gå død. Der ligger virkelig noget benarbejde hele vejen«.

Tror du også på, at de når målet i de andre lande?

»Vi skal ikke bevæge os ret langt syd for grænsen, før der er forholdsvis mange, der er imod abort. Og det lykkedes for et par år siden at få én million mennesker til at demonstrere mod abort i Madrids gader«.

DEO-debat i Aarhus

Hvordan får du indflydelse på EU?

Mandag 4. marts

Hvad vil briterne i EU?

Onsdag 3. april

Kan EU styre finanskapitalen?

Mandag 6. maj

Alle møder kl. 17-18.30 i salen på Hovedbiblioteket i Aarhus.

LÆS MERE OG TILMELD PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Fra en kampagne for grønlandsk sæl foran Magasin i København.

Grønlandske fangere føler sig lagt på is af EU

3

Inuitter kæmper for at sælge sæl i EU.

På Grønland bor tusindvis af fangere, der blandt andet lever af at sælge sælskind. Men 90 procent af salget er forsvundet siden 2006. Det er sket, fordi EU har indført et importforbud af sæl, efter dyrevenner har ført kampagne med billeder af baby-sæler, der bankes med køller.

Billederne er dog fra Canada, og EU har da også en undtagelse for grønlandsk fangere, der bruger net og geværer. Men det dårlige ry smitter af alligevel.

Derfor vil grønlanderne enten have forbuddet afskaffet igen eller have EU til at gøre en stor indsats for at få borgerne til at forstå, at de roligt kan købe grønlandsk sælskind.

»Vores 2000 fangere bor i 60 små bygger rundt om i det meget, meget store land. Det vil sige, at selve organisationens medlemmer er meget langt fra hinanden. Når de så vil gøre opmærksom på deres sag, skal de nå Bruxelles, der er endnu længere væk«, siger Ole Ørum. Han arbejder for organisationen KNAPK, der samler cirka 2000 grønlandske fangere og fiskere og er projektleder i fangernes kampagne "Støt fangerne".

Ole Ørum har bl.a. arrangeret en demonstration foran Magasin, der ikke vil

sælge sæl, og for nylig havde fangerne en bod i Tivoli, hvor forbipasserende kunne købe støttearmbånd af sælskind.

Det er så svært at påvirke EU, at fangerne nu satser på at overbevise danske politikere – i håb om at de kan tage sagen til Bruxelles.

Hvad vil du helt konkret anbefale andre, der gerne vil meningspåvirke EU?

»Hvis jeg skal give et godt råd, så vil jeg sige: Prøv at påvirke dem, der er inden for rækkevidde – politikere eller presse. Vær realistisk. Og læg en strategi, der er langvarig. Der er ingen nemme løsninger. Selvfølgelig er det fint at protestere over for EU-systemet, men personligt tror jeg ikke på, det forvandler noget«.

Ole Ørum fortæller, at inuitterne overvejer at søsætte et borgerinitiativ og indsamle én million underskrifter i mindst syv lande på et år.

»Det er svært, når emnet ikke har mere nærhed eller bevågenhed i Europa. De grønlandske fangere er meget langt væk. Men formelt set er det den eneste vej, jeg kan se, at vi kan komme igennem til EU. For en lille organisation uden penge, som vores, er det som at slå i en dyne«.

Da der gik græsrodskampagne i lægemiddelsindustrien

Lægemiddelsindustrien fik overbevist EU-politikerne ved at bruge modstandernes metoder, men med omvendte argumenter.

AF STAFFAN DAHLLÖF

Nej, man skal ikke kunne tage patent på liv. Jo, man skal, for uden patenter ingen helbredelse...

Onsdag den 1. marts 1995 skete der noget uforudset i EU-hovedstaden. Et flertal i Parlamentet stemte nej til et forlig, som deres egne repræsentanter havde indgået i forhandlinger med Ministerrådet.

Godkendelse skulle nu bare endelig formaliseres ved en afstemning i den store sessionssal.

Sådan kom det bare ikke til at gå.

Et flertal stemte imod en foreslået "harmonisering af immaterialret for biotekniske innovationer", populært – måske en anelse populistisk – kaldet for "patent på liv".

Syv års forberedelser og forhandlinger faldt på gulvet.

"Frankenstein-direktiv"

Det uventede resultat hang sammen med, at Parlamentet havde fået nogle nye beføjelser i den såkaldte forligsprocedure.

Samtidig havde miljøorganisationer, landmænd, kirkelige samfund, repræsentanter for den 3. Verden og andre argumenteret intensivt mod forslaget.

Det kunne ikke være rigtigt, at man skulle kunne udstede patenter på planter, dyr og måske også menneskelige celler, lød kritikken.

I Bruxelles havde aktivister hejst banderoler med teksten "Nej til Frankenstein-direktivet".

Det gjorde indtryk på parlamentarikerne.

Anden omgang

I maj 1998, vedtog Parlamentet, og derefter Ministerrådet stort set det samme forslag, som blev stemt ned i 1995.

Kommissionen havde genfremstillet sit afviste forslag, tilføjet nogle præciseringer, og så kørte processen igen i beslutningsmaskineriet. Efter to år havde forslagsstillerne det resultat, de ønskede.

En vigtig forskel fra den første omgang var, at forsvarerne af de udvidede patentmuligheder havde lært af modstanderne:

Intet er så overbevisende, som når udsatte grupper taler i egen interesse – i dette tilfælde patientorganisationer for blandt andet lunge-syge og AIDS-ramte.

Sådan lærte industrien af aktivisterne

Industriens holdning var, at uden mulighed for at tage patent på enkelte gen-sekvenser, ingen incitament til investeringer. Det blev i paroleform til "No Patent, No Cure" (intet patent, ingen helbredelse). Det negative "patent på liv", blev vendt til det modsatte.

Under parolen "Patents for life" (patenter for liv) tog patientforeninger til Bruxelles og Strasbourg for at give deres mening til kende over for politikerne.

Det gjorde indtryk på parlamentarikerne.

Ingen skrupler, ingen problemer

At industrien også spyttede i kassen, var kendt allerede før de afgørende afstemninger.

I Danmark fik blandt andre Landsforeningen til bekæmpelse af Cystisk Fibrose, en arvelig lungesygdom, kampagnebidrag.

»Det koster at følge med. Vi har fået hjælp til rejse- og telefonudgifter. Det har vi ingen skrupler med,« forklarede foreningens daværende generalsekretær.

Eller som det blev forklaret af Novo Nordisk: »Den europæiske brancheforening gav et mindre beløb, vi har ingen problemer med at vore interesser har sammenfald.« ♦

DEO-TURNE:

Hvordan får du indflydelse på EU?

Demokratiforsker **Gitte Sommer Harrits** har inviteret Europaminister **Nicolai Wammen** og tidligere MEP **Jens-Peter Bonde** til en samtale om, hvordan vi som almindelige borgere kan engagere os i debatten om beslutningerne i EU.

Aarhus: mandag den 4. marts på Hovedbiblioteket
Odense: onsdag den 10. april på Stiftstidende
København: tirsdag den 16. april på MS, Fælledvej 12

Alle møder er kl. 17-18.30

LÆS MERE OG TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

Dan Jørgensen
(S, MEP-gruppe: Soc.dem.)

**Miljø, sundhed,
fødevarer, økonomi**

Næstformand i udvalget for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer (ENVI). Stedfortræder i Udvalget for Økonomi og Valuta (ECON)

Ole Christensen
(S, MEP-gruppe: Soc.dem.)

Beskæftigelse, fiskeri, Tyrkiet

Medlem af Udvalget for Beskæftigelse og Sociale Anliggender (EMPL). Stedfortræder i Udvalget for Fiskeri (PECH)

Christel Schaldemose
(S, MEP-gruppe: Soc.dem.)

Forbrugere, indre marked, landbrug

Medlem af udvalget for det Indre Marked og Forbrugerskyttelse (IMCO). Stedfortræder i Udvalget for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter (AGRI). Stedfortræder i udvalget for Miljø, Folkesundhed og Fødevarer (ENVE)

Britta Thomsen
(S, MEP-gruppe: Soc.dem.)

**Forskning, energi, ligestilling,
sikkerhedspolitik**

Medlem i Udvalget for Industri, Forskning og Energi (ITRE)
Medlem af Udvalget for Kvinders Rettigheder og Ligestilling (FEMM)
Stedfortræder i Udvalget for Sikkerhed og Forsvar (SEDE)

Bendt Bendtsen
(K, MEP-gruppe: Europæisk Folkeparti)

Industri, forskning, energi, budget

Medlem af Industri-, Forsknings- og Energiudvalget (ITRE)
Stedfortræder i Budgetudvalget (BUDG)

Morten Messerschmidt
(DF, MEP-gruppe:
Europæisk Frihed og Demokrati)

**Forfatning og
retslige spørgsmål, budget**

Næstformand Udvalget for Konstitutionelle Anliggender (AFCO)
Stedfortræder i Retsudvalget

Jens Rohde
(Venstre, MEP-gruppe: De Liberale)

**Industri, forskning,
rettigheder og indre marked**

Næstformand af Industri-, Forsknings- og Energiudvalget (ITRE)
Stedfortræder i Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBRE)

Hvad kan man bruge de 13 danske MEP'er

AF MARTIN MOGENSEN

Hvad laver medlemmerne af EU-Parlamentet, og hvad kan man bruge dem til, hvis man gerne vil påvirke EU?

Inden for de seneste 10 år er EU-Parlamentet gået fra at være en snakkeklub til at være et forum med stor indflydelse på den europæiske lovgivning.

På sin vis, har de 13 danske EU-Parlamentarikere lige så meget magt som de danske ministre, hvad angår europæisk lovgivning. Derfor kan det være en rigtig god idé at rette fokus mod Parlamentet, hvis man ønsker at opnå indflydelse på EU's politik, i stedet for at banke på dørene på Christiansborg.

Danskernes indflydelse

EU-Parlamentet består i dag af 754 medlemmer. De 13 danskere udgør derfor blot en meget lille del af det samlede politiske landskab. Det svarer faktisk nogenlunde til den plads, Færøerne og Grønlands repræsentanter har i Folketinget.

Det betyder dog ikke, at danskerne ikke har indflydelse. Tværtimod. I EU-Parlamentet indgår danskerne i europæiske politiske grupper, der fungerer næsten på samme måde som i Danmark, blot lidt løsere, fordi nationale holdninger ofte spiller ind på stemmeafgivningen.

Inden for partigrupperne uddeler man politiske ordførerskaber og poster i de forskellige politiske udvalg. Det er igennem disse poster, at politikerne for alvor har og kan få indflydelse og påvirke partiets samlede linje på de politiske spørgsmål.

Hvem skal jeg gå til?

Selvom samtlige forslag bliver sendt til afstemning i den store plenarforsamling, er det reelt i de enkelte udvalg og igennem ordførerskaber, at danskerne får indflydelse.

Eksempelvis har Dan Jørgensen en betydningsfuld rolle som

til?

næstformand i ENVI-udvalget, der beskæftiger sig med miljø, folkesundhed og fødevarer sikkerhed. Hvis man har en sag på et af de områder, kan det være ham, man skal få til at kæmpe for sin sag.

Alternativt vil et udvalgsmedlem som Anna Rosbach eller en stedfortræder i udvalget som Margrete Auken være en mulighed for at få en miljø-, sundheds- eller fødevarer sag på dagsordenen i Parlamentet.

Vælg den rigtige

Der er flere danskere der har betydningsfulde poster i Parlamentet. Jens Rohde er næstformand i Industri, Forskning og Energiudvalget, Morten Løkkegaard er næstformand i Kultur- og Uddannelsesudvalget, og Morten Messerschmidt er næstformand i Udvalget for Konstitutionelle Anliggender.

Går man op i EU's budgetter, vil man i dag med fordel kunne følge Anne E. Jensens mangeårige arbejde i Budgetudvalget eller Søren Søndergaards arbejde i Budgetkontroludvalget. (Begge har i øvrigt meldt, at de trækker sig som MEP'ere ved Parlamentsvalget næste år – efter henholdsvis 15 og 7 år i Parlamentet).

Udvalget for andragender

En af de mere direkte veje til indflydelse er igennem det forholdsvis nye udvalg for andragender. Betingelsen er, at den sag, man kommer med, handler om forhold, der falder ind under EU's virksomhed, og at sagen angår én selv.

Udvalget for andragender omtales nærmere på bagsiden.

Følg med!

I princippet kan alle EU-borgere gå til en hvilken som helst EU-Parlamentariker og drøfte en sag (hvis de har tid og lyst). Som dansker vil det i mange tilfælde være nemmest at gå til de danske.

For at skærpe sine argumenter og sikre sig, at man får dem præsenteret i rette tid, kan det være en fordel at følge med på deres hjemmeside eller abonnere på et nyhedsbrev. ♦

Anne E. Jensen
(Venstre, MEP-gruppe: De Liberale)

Budget, økonomi

Medlem af Budgetudvalget
Medlem af Delegation til Det Blandede Parlamentariske Forsamling AVS-EU
Stedfortræder i Økonomi- og Valutaudvalget

Morten Løkkegaard
(Venstre, MEP-gruppe: De Liberale)

Kultur, medier, forbrugerpolitik og indre marked

Næstformand i Kultur- og Uddannelsesudvalget
Stedfortræder i Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse

Margrete Auken
(SF, MEP-gruppe: De Grønne)

Miljø, Landbrug, borgerrettigheder

Medlem af Udvalget for Andragender
Stedfortræder i Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed
Stedfortræder i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter

Emilie Turunen
(SF, MEP-gruppe: De Grønne)

Indre marked, forbrugere, beskæftigelse, rettigheder

Medlem af Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse
Stedfortræder i Økonomi- og Valutaudvalget
Stedfortræder i udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Søren Bo Søndergaard
(Folkebevægelsen, MEP-gruppe: Forenede Europæiske Venstre)

Budget, forfatning, forbrugere, organiseret kriminalitet, korruption

Medlem af Budgetkontroludvalget
Medlem af Udvalget om Konstitutionelle Anliggender
Medlem af Det Særlige Udvalg om Organiseret Kriminalitet, Korruption og Hvidvaskning af Penge
Stedfortræder i Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse

Anna Rosbach (løsgænger)

Miljø, sundhed, transport, fiskeri

Medlem af Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed
Stedfortræder i Transport- og Turismeudvalget
Stedfortræder i Fiskeriudvalget

Døren er åben... for erhvervslivet

Da danske Grundfos ville have indflydelse i EU, var vejen for længst banet. De skulle bare gøre som så mange andre.

AF KENNETH HAAR

Er man medlem af en borgergruppe eller græsrodsorganisation, som vil have indflydelse i EU, er vejen ofte tung. Der skal ressourcer, erfaring og status til, for at træde en sti mod indflydelse.

Anderledes forholder det sig for store virksomheder. Her er stien ikke bare trådt i forvejen – der er anlagt en firsporet motorvej.

Det er såre ligetil, hvad en virksomhed skal gøre, hvis den vil have indflydelse, og det er sat så meget i system, at det oftest kun er et spørgsmål om penge. Det opdagede den danske virksomhed Grundfos, da den for tre år siden satte sig for at ændre EU-reglerne om el-pumper. Der skulle ikke tages mange skridt før sejren var i hus.

Med udgangspunkt i denne og mange andre sager, som Corporate Europe Observatory har fulgt, kan man sige, at Grundfos har fulgt en slags manual for, hvordan store virksomheder griber tingene an:

1. Påvirk forslaget inden det skrives

Det første skridt, Grundfos tog, var at henvende sig til EU-Kommissionen. Kommissionen har eneret på at stille forslag i EU, så alt begynder hér. Og for den danske pumpegigant var døren åben.

»Personligt blev jeg overrasket over, hvor nemt det er at komme med input til EU-Kommissionen. Vi blev taget med i en arbejdsgruppe, hvor der blev lyttet meget til os«, sagde Grundfos' direktør Mads Sckerl til Ingeniøren i juni 2009.

Men egentlig er der ingen grund til at blive overrasket. Det er helt almindeligt, at Kommissionen inviterer erhvervslivet ind i rådgivningspaneler, der skal diskutere nye regler og lovgivning, der vedrører dem. I mange tilfælde er de oven i købet de eneste, der inviteres indenfor.

2. Skab en alliance blandt politikerne

De fleste forslag skal godkendes af både Europa-Parlamentet og Ministerrådet, inden de er vedtaget. I denne fase gælder det om at kende sine parlamentarikere og sine embedsmænd.

Det gør kun få virksomheder i forvejen, så de hyrer et firma, der er specialiseret i politisk påvirkning, til at trække i tråde, foreslå en taktik, og i mange tilfælde også mødes med politikere og embedsmænd på virksomhedens vegne. Således også i tilfældet Grundfos, der fik hjælp af et firma til bl.a. at sikre, at især Danmark og Tyskland talte Grundfos' sag i Ministerrådet.

Hvad EU-Parlamentet angår, hjalp firmaet med at udforme en strategi og lave lobbyarbejde.

»Vi gik efter tyske, danske og luxembourgske politikere fra Socialdemokraterne, Konservative og De Grønne. Det er vigtigt med blandingen, hvis man vil have vind i sejlene«, fortalte Mads Sckerl til Ingeniøren.

Mads Sckerl, Grundfos

I Parlamentet hjalp desuden daværende EU-parlamentariker Christian Rovsing til. Da han forlod parlamentet, gik han, som mange andre parlamentarikere før og siden, til lobbybranchen, mere præcist til det danskejede Cabinet DN i Bruxelles.

3. Når der går politik i det

I langt de fleste tilfælde bliver EU-reglerne til i ro og mag og uden offentligt postyr. Faktisk vedtages de fleste af Kommissionens forslag stort set uændret.

Men indimellem går der politik i det. Det kan være en strid om miljøvirkning, forbrugerbeskyttelse eller faglige forhold, der skaber debat om en virksomhed eller en branches forslag. Sker det, kan virksomheden hyre et PR-firma til at klare paragrafferne. Resultatet kan blive alt fra en plump skræmmekampagne om tab af arbejdspladser til oprettelsen af en falsk tænketank eller græsrodsorganisation, der taler virksomhedens sag med et andet sprog og andre argumenter.

4. Alene på den lange bane

Endelig har virksomhederne en anden fordel, og det er, at de kan være med på

den lange bane. Når et forslag er vedtaget, udestår ofte nogle detaljer om, hvordan de mere præcist skal gennemføres.

Er sejren ikke allerede helt i hus, er der gode muligheder for at påvirke Kommissionen inden sagen er helt lukket. Når den er slut, er det almindeligt, at de eneste der har været med i alle faser af processen er virksomhederne.

Det er også en del af opskriften på succes. En opskrift, som andre normalt ikke har mulighed for at følge. ♦

Kenneth Haar er analytiker i en lobbyist-kritisk tænketank i Bruxelles, Corporate Europe Observatory (CEO) og medlem af NOTATs redaktion.

Rejse til Estland, Letland og Litauen

8-dages bustur med afgang den 17. maj og den 7. juni.

En enestående kultur- og studierejse, hvor vi bliver klogere på de baltiske lande.

Mød interessante personligheder i Riga, Vilnius og Tallinn og hør om landenes nyere og ældre historie, samfund, økonomi og politik.

Pris: 6.300 kr.

TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66

EU DEMOKRATISK SET

AF RASMUS NØRLEM SØRENSEN

EUROPA ELLER KAOS. Der er kun de to muligheder, hvis man skal tro eksperterne i europæisk politik og EU's ledende politikere. Men kan et demokrati eksistere uden alternativer?

Det europæiske samarbejde står midt i en alvorlig krise. Ikke kun en økonomisk krise, men i høj grad også en demokratisk krise. Det svar, der tegner sig, er mere union, tættere samarbejde og mere central kontrol med medlemsstaternes økonomi og finanspolitik.

Det er på sin vis et oplagt svar. Der er ingen tvivl om, at krisen kradser særligt dybt i Europa, fordi den fælles valuta ikke hviler på en egentlig politisk union. Så det er det, der er på tegnebrættet i EU i dag. En politisk union. Men er der egentlig nogen som helst folkelig opbakning til et føderalt Europa? Er det et demokratisk legitimt projekt at sætte alt ind på at redde euroen?

POLITISKE SYSTEMER kan have to slags legitimitet. En legitimitet, der baserer sig på, at systemet leverer resultater som folk er glade for, eller i det mindste accepterer. I Sydeuropa har EU ikke været et politisk spørgsmål, før krisehåndteringsens spareplaner begyndte at ramme de offentlige budgetter og bidrage til den massive arbejdsløshed.

Måske har mange af os levet fint med et EU, der passede sig selv. Og EU har ikke haft det store behov for at søge befolkningens aktive stillingtagen og accept af projektet.

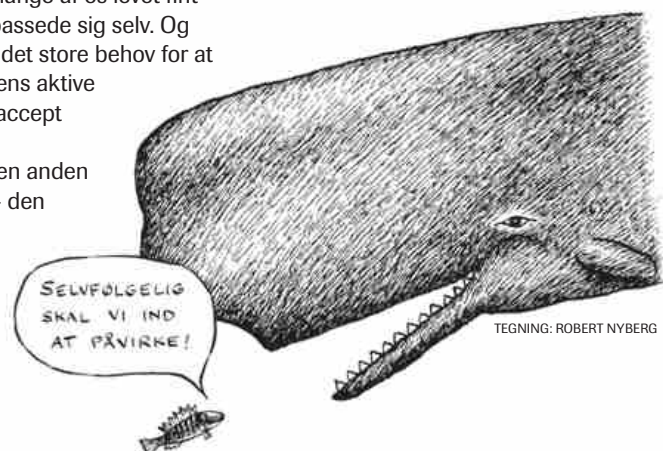
Derfor har den anden type legitimitet – den demokratiske legitimitet – ikke for alvor presset sig på som et problem.

Demokratisk legitimitet eller input-legitimitet handler om, at beslutningerne er truffet på den rigtige måde. I et demokrati ved at inddrage folket i folkestyret.

I dag ser vi, at EU krampagtigt holder fast i at legitimerer sig ved resultater. Man hævder euroens overlevelse som en selvindlysende værdi for alle europæere. Der er kun mere EU – eller barbari og kaos – at vælge mellem. Læren af eurokrisen burde ellers være, at et politisk projekt som euroen kun kan gennemføres med folkets aktive stillingtagen og accept af både projektets mål og omkostninger.

HVORFOR UDELUKKE al snak om alternativer? EU har brug for en plan B, et politisk alternativ, hvis det skal give mening. Et demokrati, hvor befolkningen ikke har noget valg, kan dårligt ses som et demokrati. Det er nærmere et étparti-styre, hvor man kan stemme på forskellige kandidater, der alle hyl-der den samme nødvendighed.

Vi har brug for en fornyet respekt for borgerne i det europæiske demokrati. Vi har brug for at genskabe en tillid til demokratiet og til at folket i folkestyret kan spille en konstruktiv rolle. Dilemmaet må være: Dette Europa – eller et andet Europa. Ikke Europa eller kaos.

TEGNING: ROBERT NYBERG

Andreas Marckmann **stiller skarpt** på EU-parlamentarikerne

**MORTEN
LØKKEGAARD**

«Dette blad handler om, hvordan borgere får indflydelse på EU. Hvordan kan en borger få dig til at tage en sag op?»

»Grib knoglen og ring til mig. Mange føler, og det ville jeg nok også selv, hvis jeg ikke sad her, at der er meget langt til Bruxelles. Men det her parlament er mindst lige så åbent som de nationale parlamenter, du er aldrig mere end et klik fra et telefonnummer. Det kan være, du ikke får fat i mig første gang, men mine folk lytter altid, når nogen ringer.«

«Har du eksempler på, at nogen har gjort det?»

»Ja, vi har jævnligt folk, der ringer med konkrete sager. Det kan være en selvstændig, en landmand eller en anden borger, der er kommet i klemme. Nogle gange må vi sige, at det ikke er vores bord, andre gange tager vi det op. Men man skal ikke tro, at i det øjeblik, sagen er afleveret til mig, så er den afklaret på en uge. Det er et tungt system.«

«Der er mange, der forsøger at påvirke jer hver dag. Mener du, at Parlamentet har et problem med lobbyisme?»

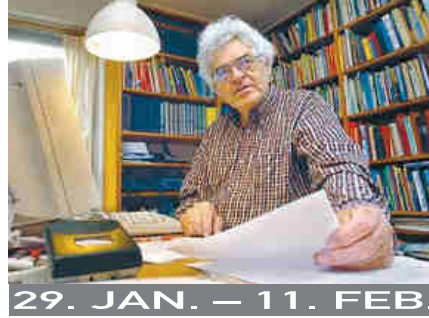
»Nej, det mener jeg ikke. Jeg er stærk tilhænger af lobbyisme, for det er en del af DNAet i den politiske struktur. Uden dem er det meget svært at få ordentlig lovgivning, de hjælper os til at forstå sagerne og få afklaring.

Det er fint med en debat om, hvor meget der skal foregå i det åbne. Jeg er generelt tilhænger af åbenhed. Men jeg gider ikke leve i en form for Sovjet-stats-forhold, hvor vi skal kontrollere hinanden.«

«Hvad mener du med Sovjet-stats-forhold?»

»For nogle år siden var der en skandale, hvor udenlandske kolleger tog imod penge for at være positivt stemte over for bestemte lobbyister. Det er fuldstændig forkasteligt og helt OK, at de blev afsløret. Men det førte til en debat om, hvordan vi strammer op. Her vil de mest yderligtgående have, at ethvert møde skal registreres. Når du og jeg har talt sammen, skulle jeg så straks kontakte mine folk i Bruxelles, som skulle skrive det ned. Den slags regler vil gøre mit arbejde umuligt. Det handler om at finde en balance mellem åbenhed og det at fungere som politiker.«

SKOVMANDS NOTATER

29. JAN. – 11. FEB.

EU-patent kan true små virksomheder

11. februar. På »Ingeniøren«s hjemmeside www.ing.dk siger dommer ved Sø- og Handelsretten Ejvind Christiansen, at EU's patentdomstol kan blive farlig for små virksomheder.

I et udkast til domstolens regler står der, at sagerne skal afgøres i løbet af et år, og at de anklagede virksomheder kun har tre måneder til at forsvare sig i. Det kan blive en urimelig svær opgave for små danske virksomheder, siger han.

Hertil kommer, at alt for mange patenter er blevet godkendt på et for dårligt grundlag. Og når det bliver billigere at få patenter, vil risikoen for uholdbare patenter vokse.

«Idéen om en fælles patentdomstol er tydeligvis ikke god for Danmark. Heldigvis kan den ikke vedtages uden en folkeafstemning.»

Økonom kritiserer bankunion

9. februar. Professor Caspar Rose fra CBS advarer i Jyllands-Posten mod EU's bankunion, som han ikke mener, at Danmark skal tilslutte sig.

Efter hans opfattelse fungerer det danske finanstilsyn udmærket, mens tilsynet fra Den Europæiske Centralbank ECB vil blive alt for bureaukratisk.

Avisen bringer samtidig et interview med direktør i Den Europæiske Centralbank Peter Praet, der siger, at det ikke er af essentiel nødvendighed for Danmark at være med i det fælles banktilsyn. Han tilføjer, at det danske finanstilsyn klart er i den bedste halvdel.

«Bankunionen skal først og fremmest gælde medlemmerne af euro-området. Og da vi ikke er med i euroen, har vi ingen grund til at være med.»

Biodiesel skader klimaet

5. februar. Når EU kræver, at der skal være 7 procent biodiesel i dieselbilernes olie, begrundes det med, at det er godt

for klimaet. Men det er det ikke, skriver Jyllands-Posten.

I 2011 stammede 65 procent af biodieselen fra raps og planteolie. Det førte til et stort ekstra forbrug af gødning og transport, samtidig med at regnskove blev ryddet for at skaffe plads til dyrkning af afgrøderne. Derfor skønnes det, at tilsætningen af biodiesel vil få det danske CO²-udslip til at stige med 130.000 tons om året.

«En rystende oplysning. EU, der hævder at kæmpe for et bedre klima, har altså indført regler, der forværrer forholdene.»

Kommissionen vil have fri trafik på jernbanerne

30. januar. EU-Kommissionen har fremsat et forslag, der fra 2019 skal gøre det frit for alle at køre på jernbanerne i EU-landene – en mulighed, der kun findes fuldt ud i Storbritannien og Sverige.

Forslaget begrundes med, at jernbanernes persontrafik kun udgør cirka 6 procent af samtlige rejser, mens jernbanernes andel af godstrafikken kun er på 10,2 procent.

Men forslaget har vakt bekymring i mange medlemslande, fordi man frygter, at udenlandske togselskaber først og fremmest vil interessere sig for de ruter, hvor der er gode indtægter, mens de dårlige ruter overlades til de nationale selskaber.

«Det er en god idé, at jernbanerne skal bruges mere, end de bliver i dag. Men forslaget trænger nok til en grundig finpudsning.»

Island slipper for at betale

29. januar. De islandske skatteydere kommer ikke til at betale for, at den islandske bank Landsbanki krakkede i oktober 2008 – med det resultat at 340.000 skatteydere i Holland og England mistede de penge, som de havde indskudt i Landsbankis datterselskab Icesave – en udgift der blev dækket af de to landes stater.

De to lande krævede, at Island skulle betale deres udgifter på cirka 30 milliarder kroner – et for Island astronomisk beløb. Men Islands vælgere sagde nej, og nu har EFTA-domstolen afsagt en kendelse om, at Island ikke behøver betale.

«Folkeafstemninger er nu en god ting. For den islandske regering sagde i første omgang ja til at betale pengene, fordi den gerne vil i EU.»

Notaterne kan i uddybet form læses på www.notat.dk under de samme overskrifter.

Selv om man indsamler de nødvendige underskrifter for en bestemt sag, er det Kommissionen selv, der afgør, om den vil tage sagen op.

Hvis du og 999.999 andre skriver under...

EU har nu godkendt 14 emner til borgerinitiativ. De handler bl.a. om borgerløn, max. 30 km. i byerne og forbud mod dyreforsøg.

AF STAFFAN DAHLLÖF

Andre af de godkendte borgerinitiativer giver mulighed for at støtte et stop for EU's "ensidige og skadelige" klimapolitik, eller kræve "respekt for det menneskelige embryo", altså abortforbud. Eller man kan tage sit eget initiativ – sådan:

Find et emne som hører til under den del af EU's politikområder, hvor Kommissionen har beføjelser til at rejse lovforslag. Formulér et formål (højest 500 tegn). Find ligesindede i seks andre EU-lande over 18 år.

Nu er I mindst syv, som kan danne en borgerkomité. I er godt på vej, og i princippet mangler der nu kun 999.993 underskrifter for at I – måske – bliver lyttet til.

Af dem skal mindst 9.750 stemmer (inklusive din egen) være danske, hvis Danmark skal tælle med som et af de 7 lande.

I virkeligheden er der en del andre praktiske trin, som registrering af initiativet, godkendelse af det onlinesystem, som I vil bruge til at samle underskrifter, og en godkendt proces i hvert deltagende land for at efterprøve, om underskrifterne er ægte.

Det springer vi let og gesvindt over her. Der er en vejledning trin for trin på Kommissionens hjemmeside (søg på "Det Europæiske Borgerinitiativ").

Nytter det noget?

Svar: Vides ikke, endnu.

GMO og flyttecirkus

Borgerinitiativet blev indført med Lissabontraktaten 2008, som et, og måske det vigtigste, tiltag for at give borgerne indflydelse. Men reglerne om hvordan det skal håndteres trådte først i kraft den 1. april 2012.

Greenpeace var hurtigt på banen; lidt for hurtigt viste det sig. De godt 1 million navne, som blev samlet ind imod genetisk modificerede planter i Europa, opfyldte ikke de formelle krav – fordi de formelle krav ikke var opstillet endnu.

Et andet og endnu mere omtalt initiativ er indsamlingen af nu 1,6 millioner navne mod EU's "flyttecirkus" – det forhold, at Parlamentet er tvunget til 12 gange om året at flytte fra Bruxelles til Strasbourg i en uge.

Indsamlingen, der startede i 2005, hed oprindeligt oneseat.eu. Den eksisterer stadig, men nu under navnet singleseat.eu.

Komitéen bag har dog valgt ikke at registrere det som et borgerinitiativ.

»Initiativet kom fra en politiker i Parlamentet og ikke fra borgere, og vi har ikke udtømt alle andre muligheder; for eksempel at Parlamentet har fået lov til at foreslå traktatændringer,« siger Rosalie Biesemans, som er talskvinde for singleseat kampagnen.

Ikke på Esperanto

Kommissionen har ikke blot godkendt 14 forslag til borgerinitiativer. Den har også afvist otte.

Det gælder blandt andet forslag om at gøre selvbestemmelse til en menneskeret, og at Europahymnen (Beethovens "Ode an Die Freude") skal afsynges på Esperanto.

Disse forslag og de seks andre ligger "langt uden for rammerne" af Kommissionens beføjelser til at fremsætte lovforslag, som det formuleres i et standardsvar.

Politisk analyse

For ni af de 14 godkendte initiativer udløber indsamlingsfristen den 1. november i år. Og så kommer det afgørende spørgsmål; Hvad så?

Ifølge forordning 211/2011 skal Kommissionen inden for 3 måneder fortælle, om man agter at bruge forslaget til noget, eller ej. Hvis Kommissionen vender tommelfingeren ned, sker der ingenting.

Er der mulighed for at klage?

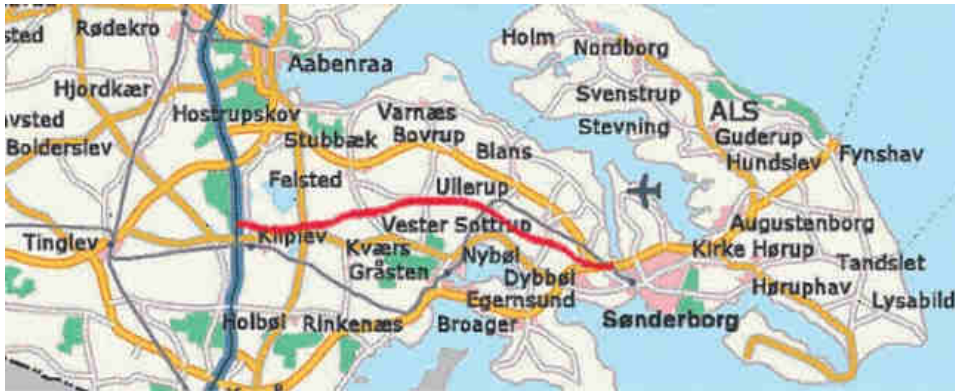
Nej. En beslutning om ikke at efterkomme et borgerinitiativ bygger på en politisk analyse, forklarer Kommissionen. Den slags kan man ikke klage over. ♦

De 14 initiativer, du kan skrive under på nu

- Lad mig stemme – EU-borgeres stemmeret i de lande de bor i.
- Stands "økocid" – kriminalisering af miljøforurening.
- Betingelsesløs basisindkomst – om muligheder for borgerløn.
- Fast mobilydelse – afskaf roaming afgifter.
- 30 km/h – hastighedsbegrænsning i byer.
- Europæisk mediepluralisme – sikre et mangfoldigt medieudbud.
- En platform for borgerinitiativ – forenkle borgerinitiativets processer.
- Afskaf EU's klima og energipakke.
- Forbyd affaldsforbrænding – støt sortering og genbrug af affald.
- Europæisk uddannelse – fælles uddannelsesmodel med en fælles Bachelor.
- Stands vivisektion – forbyd dyrforsøg.
- En af os – om fosters rettigheder (abortforbud).
- Rent vand – mod liberalisering af vandforsyning (har netop opnået en mio. underskrifter).
- Broderskab 2020 – flere får tilbud om programmer som Erasmus.

Initiativerne kan findes via Kommissionens hjemmeside <http://ec.europa.eu/citizens-initiative>.

Jordbæravleren, motorvejen og det hemmelige udvalg

AF ANDREAS MARCKMANN ANDREASSEN
OG FILIP SCHWARTZ KIRKEGAARD

For fire år siden træder Torkild Todsens for første gang i sit liv ind i EU-Parlamentet i Bruxelles. Bæravlsrådgiveren er her for at stoppe en motorvej. Kort efter står han foran mikrofonen i "det hemmelige udvalg" – Udvalget for Andragender, der er det mindst kendte af alle udvalg i Parlamentet.

Udvalget tager borgersager op og kan bringe dem videre til Kommissionen. Et "andragende" ville nogle måske kalde "en klage". Udvalget kigger på, om EU-reglerne er brudt. De lytter til Torkild Todsens, fordi han og en gruppe borgere i Danmarks Naturfredningsforening (DN) mener, den nye motorvej ved Sønderborg truer sjældne padder og fugleliv.

Regeringen har pligt iflg. EU-reglerne til at undersøge, hvordan vejen påvirker miljøet – en såkaldt VVM-redegørelse. Men Torkild Todsens mener bl.a. ikke, de har taget højde for, at motorvejens negative effekt skal lægges sammen med den effekt, to andre veje har. De tre veje indrammer så at sige et fredet naturområde.

Året forinden, i 2008, er det lykkedes DN at få Kommissionen til at åbne en "sag" over for den danske regering. Regeringen svarer, at der er taget højde for naturen med næsten 200 vandhuller, hegn og padderpassager – bevoksning, som "fører" padder over vejen.

Kommissionen var tilfreds og lagde sagen ned. Men det var Torkild Todsens og hans lille gruppe naturvenner ikke.

»Regeringen har ikke gjort det, den skulle. Plus, at man har bedraget Kommissionen«, mente Todsens.

Han fik faktisk Udvalget for Andragender til at henvende sig til Kommissionen for at få sagen genoptaget. Men den er siden blevet afvist. Udvalget kan ikke kræve handling, kun anbefale det.

Auken

Margrete Auken er medlem af Parlamentets "klageudvalg". Hun forklarer, at for at hun vil støtte en sag, skal det være noget, hun sympatiserer med, og som der er substans i. Men det hjælper også at lægge et vedholdende pres ved at sende mails og ringe, når der er ny udvikling i sagen. »De, der plager, vinder altid«, siger hun med et smil.

Motorvejen vandt

Men Torkild Todsens mener ikke, Udvalget for Andragender har magt nok. Selv om hans sag blev genoptaget, fylder motorvejen i år ét år. »De kan ikke andet end at gøre Kommissionen opmærksomme på nogle oplysninger. De kan ikke tvinge«, siger han.

Nationalstaten har han ikke tiltro til. Når først regering og Folketing har besluttet sig for at lægge en vej et sted, så er det svært for borgerne at ændre på det.

»Så lukker de bare øjnene«, siger han, »og at der er en eller anden dum borger, der bliver ved med at klage, det er de jo nok ligeglade med«. ♦

DEBATRÆKKE:

Hvad er demokrati i EU?

Sociolog og leder i DEO **Rasmus Nørlem Sørensen** har inviteret til samtaler om udviklingen i EU med fokus på demokrati.

Tirsdag 12. marts er gæsten redaktør **Rune Lykkeberg**

Tirsdag 9. april er gæsten forfatter og debattør **Carsten Jensen**

Tirsdag 23. april er gæsten tidl. MEP **Jens-Peter Bonde**

Alle møder kl. 17-18.30 i salen på Vartov i København

LÆS MERE OG TILMELD DIG PÅ www.deo.dk

DEO EU-debat - mere spændende - mindre fastlåst
info@deo.dk - tlf. 70 26 36 66